

Samenvatting van de preek:

Het achtste gebod voelt soms meer als een gebod voor anderen dan voor onszelf. Wij zijn geen dieven, toch? Maar is dat wel zo? De catechismus maakt dit gebod concreet op twee manieren: wat God verbiedt en gebiedt. En dan komt het toch verrassend ontdekkend dichtbij.

1. Niet stelen

Als we door ons huis lopen of met ons speelgoed spelen voelen we ons eigenaar van ons bezit. Ons bezit is ons eigendom, *wij* bepalen wat we ermee doen. Toch is dat idee pas ontstaan bij de Romeinen. Als je het Oude Testament leest is het idee 'bezit' veel minder absoluut. Dat begint al bij psalm 24: 'De aarde is van de HEERE, en al wat zij bevat, de wereld en wie er wonen.' God is de eigenaar van alles. Dat merk je ook bij het volk Israël. Zij kregen een plek in het land dat God hun beloofd had, maar daarbij gebod God dat elk 50^e jaar (jubeljaar) al het land weer naar de oorspronkelijke eigenaars terug moest. God heeft oog voor de arme, en wil het ons leren. De catechismus pelt het achtste gebod als een ui af: wat verbiedt God? Als eerste stelen en roven. Maar je kan ook op een andere meer of minder geraffineerde manier aan de spullen van een ander komen. Door slim handel te drijven, of door vals te handelen. Nog een laag dieper komen we aan bij gierigheid, hebzucht. In 1 Timotheüs 6 lezen we dat geldzucht (vorm van hebzucht) de wortel van alle kwaad is. We moeten onze rijkdom niet zoeken in de aardse dingen, maar zoeken in Jezus. Daar ligt de echte rijkdom. Dat is de enige manier om onze aardse hebzucht te stillen. Hij werd arm om jou echt rijk te maken. Vertrouw op Hem, dan heb je een schat in de hemel.

2. Wel delen

God gebiedt in het achtste gebod om goed en eerlijk met de naaste om te gaan. Daar hoort delen en geven ook bij. Oog hebben voor hen die arm zijn, die tekort komen. En dan vanuit de rijkdom die God ons geeft, uitdelen. Dat doen we in de kerk, als we onze offers (collecten) geven, in het bijzonder aan de diaconie. Maar het achtste gebod trekt ook wijder: het heeft te maken met hoe we omgaan met de naaste. Zoals Jezus zei: 'Alles dan wat u wilt dat de mensen u doen, doet u hun ook zo, want dat is de Wet en de Profeten.' Dat raakt concreet aan welke producten we wel en niet kopen (kinderarbeid, fairtrade prijzen), hoe we mensen benaderen (racisme, discriminatie) en ons geefgedrag aan goede doelen. Mensen die hun leven vanuit de liefde met God, delen met de naaste, hebben een schat in de hemel!

Zondag 42 uit de 'De Heidelbergse Catechismus. Een eigentijdse weergave', door dr. W. Verboom

Vraag 110: Wat verbiedt God in het achtste gebod?

Antwoord: God verbiedt niet alleen het stelen dat de overheid straft, maar ook alle andere vormen van diefstal waardoor we onze naaste te kort doen. Ook mogen we de gaven die God aan ons geeft niet misbruiken of verspillen, of gierig zijn.

Vraag 111: Wat gebiedt God in dit gebod?

Vragen:

- Voor volwassenen:
 - o Hoeveel procent van uw inkomen gaat (denkt u) naar goede doelen? Heeft u dat wel eens uitgezocht? Wat gaat er door u heen als u dat zet naast wat u aan uzelf/gezin/etc. besteedt?
 - o Het achtste gebod heeft misschien met meer te maken dan u dacht. Wat is er blijven haken waarvan u dacht: dat had ik niet verwacht. Misschien wel iets dat u zelf meemaakt of gedaan hebt?
 - o Wat vindt u van de stelling: "elke christen is een diaken"? Bent u een diaken?
- Voor jongeren:
 - o Psalm 24 zegt dat God de Eigenaar is van alles. Wat roept het bij je op als psalm 24 dat zo zegt? Hoe bepaalt dat hoe je omgaat met mensen, dieren en spullen?
 - o In 1 Timotheüs 6 waarschuwt Paulus ook tegen rijkdom. 'Wie rijk willen worden vallen in verzoeking en in een strik en in veel dwaze begeerten, die mensen doen wegzinken in verderf en ondergang.' Herken je daar iets van bij anderen of bij jezelf?
 - o Honger naar geld kan er ook voor zorgen dat je bij het geloof afdwaalt. Is dat voor jou een risico? Hoe kun je daar iets aan doen?
- Voor kinderen:
 - o Misschien droom je er wel van om heel erg rijk te worden. Maar wist je dat je nu al rijk bent? Je bent toch gedoopt. God heeft toen beloofd dat jij bij Hem hoort, en dat Hij je schatrijk maakt. Zou God daarmee geld bedoelen, of iets anders?

Antwoord: Dat we het welzijn van anderen zoeken en hem behandelen zoals we dat voor onszelf zouden willen. Door te werken kunnen we ook anderen helpen.

**110. Diefstal*

In onze tijd kunnen we ook denken aan het uitbuiten van de vele armen in de wereld ten behoeve van onszelf. Bij misbruik van Gods gaven moeten we ook denken aan het vervuilen van het milieu en het doen wat schadelijk is voor het klimaat.

